

PROTOKOLL**Närvarande**

Lumparland Pia Eriksson
Hammarland Lars Häggblom
Vårdö Krister Johansson
Saltvik Berit Hampf
Mariehamn Camilla Gunell
Eckerö Anders Svebilius
Finström Håkan Lundberg
Sund Petter Johansson
Sottunga Rosita Stenros
Brändö Klas-Göran Englund
Jomala Tage Eriksson
Kumlunge Niklas Oriander
Lemland Annika Humell

Övriga

Runar Karlsson
Katrín Sjögren
Susann Fagerström
Gun-Mari Lindholm
Roger Jansson
Christian Dreyer
Jimmy Hellgren
Sarah Holmberg
Jenny Tildeman
Susann Peltonen
Paulina Eklund
Mikaela Brandt
Andrea Björnhuvud
Katarina Dahlman
Åsa Andersson
Veronika Snellman
Ann-Christine Österbacka
Camilla Dalmyr
Andreas Johansson

Ordförande
Berit Hampf

Sekreterare
Katarina Dahlman

Protokolljusterare
Camilla Gunell

Protokolljusterare
Tage Eriksson

Protokoll framlagt

Föredragningslista för Kommunernas socialtjänst förbundsstämma

Sammanträdestid: fredag 3.12.2021 kl. 13.00
Sammanträdesplats: konferensrum Klinten, Kvarteret iTiden

- § 11 Sammanträdet öppnande
- § 12 Val av mötesordförande
- § 13 Fastställande av röstlängd för sammanträdet
- § 14 Sammanträdet beslutsföret och laglighet
- § 15 Godkännande av föredragningslistan
- § 16 Val av protokolljusterare
- § 17 Avgifter
- § 18 Omdisponering av investeringsbudget
- § 19 Fastigheten Svedgränds skick samt nedskrivning av fastigheten
- § 20 Budget 2022 samt ekonomiplan 2023-2024
- § 21 Anmälningsärende, effektivitetsrevision

Bilagor

1. Förslag till avgifter och taxor
2. Investeringar 2021
3. Utredning Svedgränd
4. Utlåtande över Svedgränds skick
5. Samtliga yttranden över budgetförslag
6. Budget 2022 och ekonomiplan 2023-2024
7. Jämförelse mellan kommuner

§ 11 Sammanträdets öppnande

Enligt Kommunallagen, § 40, öppnas sammanträdet av den ledamot som längst innehaft ett uppdrag i fullmäktige och denne leder ordet tills ordförande och vice ordförande har valts.

Beslut

Stämman öppnades av Berit Hampf.

§ 12 Val av mötesordförande

Stämman väljer mötesordförande.

Beslut

Stämman beslöt utse Berit Hampf till ordförande.

§ 13 Fastställande av röstlängd för sammanträdet

Enligt grundavtalet för Kommunernas socialtjänst k.f. § 6 så har varje kommun en röst per påbörjat femhundra invånare i respektive kommun per 31.12 året före.

Beslut

Totala antalet röster

Brändö 1	Kökar 1
Eckerö 2	Lemland 5
Finström 6	Lumparland 1
Föglö 2	Mariehamn 24
Geta 2	Saltvik 4
Hammarland 4	Sottunga 1
Jomala 11	Sund 3
Kumlänge 1	Vårdö 1

Totala 69 röster

Närvarande röster

Brändö 1	Kökar –
Eckerö 2	Lemland 5
Finström 6	Lumparland 1
Föglö -	Mariehamn 24
Geta -	Saltvik 4
Hammarland 4	Sottunga 1
Jomala 11	Sund 3
Kumlänge 1	Vårdö 1

Totalt 64 närvarande röster

§ 14 Sammanträdets beslutförhet och laglighet

Enligt grundavtalet för Kommunernas socialtjänst k.f. § 7 är förbundsstämman beslutfört, då minst två tredjedelar (2/3) av representanterna är närvarande och invånarantalet i de kommuner som är representerade vid mötet är minst hälften av det sammanlagda invånarantalet i kommunalförbundets medlemskommuner.

Enligt grundavtalet § 9 ska kallelse till förbundsstämman skickas elektroniskt till av medlemskommunen uppgiven e-postadress minst fjorton (14) dagar före stämman.

Beslut

Sammanträdet konstaterades lagligen sammankallat och beslutfört. Det var 13 av 16 kommuner närvarande och invånarantalet i de kommuner som var representerade var 28 867 av 30 129 som är det sammanlagda invånarantalet i kommunalförbundets medlemskommuner.

Rosita Stenros, Klas-Göran Englund och Tage Eriksson deltog på distans.

§ 15 Godkännande av föredragningslistan

Beslut

Stämman beslöt godkänna föredragningslistan.

§ 16 Val av protokolljusterare

För justering av dagens protokoll utses två protokolljusterare.

Protokolljusteringen äger rum måndagen den 7 december 2021 kl 14.00 i kommunalförbundets kansli på Skarpansvägen 30.

Beslut

Stämman utsåg Tage Eriksson och Camilla Gunell till protokolljusterare. Protokollet justeras måndagen den 7 december 2021 kl. 14.00.

§ 17 Avgifter

Fst § 187/19.10.2021

Enligt grundavtalet från 1.1.2021 så är det enligt 8 § förbundsstämman som fastställer grunderna för kommunalförbundets avgifter.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen föreslår inför förbundsstämman att avgifterna enligt bilaga fastställs.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget enligt de revideringar som framförts.

Beslut

Förbundsstämman beslöt godkänna förslaget.

§ 18 Omdisponering av investeringsbudget

Fst § 195/19.10.2021

Förslag till omdisponering av investeringsbudgeten för 2021 framgår enligt bilaga 10 med nedanstående förklaringar.

Allmän förvaltning

Kontorsmöbler

Det ursprungligen budgeterade anslaget för kontorsmöbler avsåg befintliga inventarier i Nyfahlers som köptes från Mariehamns stad. Därutöver har möbler såsom skrivbord, stolar och skåp ytterligare behövts till både Nyfahlers och Nygatan.

Datorer och IT-utrustning

Posten omfattar bland annat datorer, skärmar, skrivare och scanners. Anslaget behöver ökas då behovet har varit större än det som ursprungligen uppskattats.

System

Posten omfattar ekonomi- och ärendehanteringssystem samt Abilita Socialvård. Styrelsen tog beslut om uppgradering av ekonomisystemet under våren och anslaget behöver ökas. Projektet med ärendehanteringssystemet skulle behöva komma i gång till årsskiftet då nya offentlighetslagen börjar gälla. Inom ramen för projektet Abilita Socialvård behövs anslag för bland annat implementation av datalagret och SMS-påminnelser.

Enheter

Gemensamma möbelinköp

Anslaget för gemensamma möbelinköp ändras till att omfatta inköp av maskiner och inventarier till boendeservice och dagverksamhet samt Tallbacken. Anslaget omfattar inköp av möbler, men även byggnadsinventarier såsom tvättmaskiner, torkskåp, torktumlare och diskmaskiner samt inköp av ett epilepsilarm. Befintliga inventarier på Tallbacken har köpts från Mariehamns stad, men fanns inte med i den ursprungliga budgeten.

Tistelgränd

Renovering av insida och badrum kommer inte att genomföras under 2021. Insidesrenoveringen har lagts in i budgetförslaget för 2022 och badrumsrenoveringen i plan 2024.

Hildas Hus

Insidesrenoveringen kommer inte att genomföras under 2021 och projektet har lagts in i budgetförslaget som plan 2024.

Blåbärsstigen

Insidesrenoveringen kommer inte att genomföras under 2021 och projektet har lagts in i budgetförslaget som plan 2024.

Svedgränd

Projekteringen kommer inte att genomföras under 2021 och ett anslag har lagts in i budgetförslaget för 2022.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG:

Förbundsstyrelsen föreslår inför förbundsstämman att ovanstående omdisponeringar görs i investeringsbudgeten.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget.

Beslut

Förbundsstämman beslöt godkänna förslaget.

§ 19 Fastighetens Svedgränds skick samt nedskrivning av fastigheten

Fst § 201/16.11.2021

Ålands omsorgsförbund kf begärde 2019 en utredning kring fastigheten Svedgränds skick, se bilaga 1. Detta för att få underlag för förbundet att fatta beslut gällande fastighetens framtid. Det gjordes en analys över fastighetens långsiktiga investeringsbehov jämte kostnader i relation till nybyggnation. I budgeten 2020 så föreslogs en projektering av nybyggnation på fastigheten Svedgränd då utredningen visat på att renoveringskostnaderna är så omfattande att en nybyggnation är att föredra.

Under 2021 har man ytterligare begärt synpunkter på förutsättningarna att behålla befintlig byggnad på Svedgränd och bygga om- och till den för ett nytt större gruppboende, bilaga 2.

Enligt Bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning om avskrivningar enligt plan för kommuner och samkommuner ska tillgångar avskrivnas under sin ekonomiska livslängd. Den ekonomiska livslängden är den tid, under vilken den tillgång som hör till bestående aktiva förväntas vara till nytta för förbundet genom att generera inkomster eller vara till nytta för förbundets serviceproduktion. Avskrivningsplanen ska ändras om avkastningsförväntningarna beträffande en tillgång bland bestående aktiva eller dess förmåga att producera service försämras väsentligt. Om tillgången förstörs eller dess inkomstförväntningar väsentligen försämras eller helt försvinner redovisas kostnadsföringen skilt som en nedskrivning i resultaträkningen.

Fastigheten Svedgränds bokförda värde uppgick till 377 316,16 euro per 31.12.2020.

Södra Ålands högstadiedistrikt (SÅHD) hyr utrymmen av KST för specialfritidsverksamhet. Hyreskontraktet sträcker sig till 31.7.2022.

Från och med 1.1.2023 så ska klienterna på Svedgränd flytta till Mariegatan. Det innebär att Svedgränd efter 1.1.2023 kan rivas.

Enligt grundavtalet för kommunernas socialtjänst k.f § 14 så kan grundkapitalet sänkas genom förbundsstämmans beslut bland annat vid extra avskrivningar eller nedskrivningar.

Medlemskommunerna har nyligen tagit ställning till grundkapitalets storlek och förvaltningen ser inte varför man så kort efter skulle ändra på grundkapitalets storlek.

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen föreslår inför förbundsstämman att fastigheten Svedgränd skrivs ned med minst hälften av det bokförda värdet under 2021. Förbundsstyrelsen kan besluta om ytterligare nedskrivning om detta medges inom ramen för budgeterade kommunandelar för 2021.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen föreslår inför förbundsstämman att fastigheten Svedgränd skrivs ned mot grundkapitalet år 2022 med det bokförda värdet.

Beslut

Förbundsstämman beslöt godkänna förslaget.

§ 20 Budget 2022 samt ekonomiplan 2023-2024

Fst § 207/16.11.2021

Budgeten 2021 gjordes upp utifrån verksamhetsstatistik från Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB), dvs vad KST:s verksamhet hade kostat om det fortfarande hade skötts av kommunerna.

Budgetmedel för hemservice, boende under 65 och stöd för rörligheten budgeterades manuellt eftersom dessa kostnader finns under äldreomsorgen i ÅSUBs statistik.

Förbundsstyrelsen minskade först verksamhetskostnaderna i budgeten 2021 med 1 050 000 euro och efter att kommunerna lämnat yttrande över budgetförslaget så minskades kostnaderna med ytterligare 580 000 euro, dvs totalt med dryga 1,6 miljoner euro.

Nettodriftskostnadsökningen mellan år 2018 och 2019 var 1 585 000 euro. Under åren 2015-2019 så är kostnadsökningen i snitt ca 1 miljon per år. KST hade således en budgeterad kostnadsänkning mellan åren 2020 och 2021. Mellan åren 2019 och 2020 så var kostnadsökningen 345 000 euro. Den genomsnittliga kostnadsökningen 2015-2020 så är 857 000 euro.

I förvaltningens ursprungliga budget för 2022 så ökade verksamhetskostnaderna med 1,78 miljoner euro jämfört med budget 2021, dvs 180 000 euro mer än de inbesparingar som gjordes i 2021 års budget.

Förbundsstyrelsen beslöt vid mötet 28.9 att minska kostnaderna med 410 000 euro. Christian Dreyer föreslog återremiss men förslaget vann inte understöd. Christian Dreyer reserverade sig mot beslutet.

Att basera budget 2022 på 2021 års budget är orimligt med tanke på hur budgeten för 2021 togs fram. Budgeten 2021 baserades på ÅSUBs statistik och därefter gjordes en besparing på ca 1,6 miljoner euro. Ett tydligt exempel vid jämförelse mellan 2021 och 2022 års budget är till exempel kostnaderna för familjevården som 2021 budgeterades som köptjänst men som 2022 flyttats till löner. Vidare har flera personliga assistenter övergått från att ha varit anställda av brukare till att bli anställda av KST. Ovanstående innebär att köp av tjänst minskar medan lönekostnaderna ökar. Det behöver också beaktas att barnskyddet tidigare var en enhet medan det i KST är uppdelat på två områden; barnskydd samt tidigt stöd för barn och familj.

Det är dock flera kommuner som framfört i sina yttranden att budget 2022 ska baseras på verkligt utfall 2021. Det är rimligt och till viss del också såsom budgeten för 2022 är uppgjord. Förslaget till 2022 års budget har på ett annat sätt kunnat baseras på faktiska kostnader och kostnadsfördelningar för det gemensamma socialvårdsområdet.

Budgeten för 2022 blir dock högre än 2021 års prognostiserade utfall eftersom;

- landskapsregeringen har beslutat halvera PAF-medlen avseende Fixtjänst för 2022, vilket innebär en kostnadsökning om 135 000 euro
- flera tjänster tillsattes inte 1.1.2021 utan först senare under året
- KST fick 391 000 euro i extra landskapsandelar under 2021
- alla budgeterade verksamheter /åtgärder inte kommit igång/nyttjats år 2021 till följd av pandemi och att KST är en ny organisation.
- KST behöver en utökning av socialarbetare/socialhandledare och administratörer där man sett att man inte klarar sig med nuvarande bemanning. Delvis håller KST inte lagstadgade utredningstider. Utredningsarbetet är tidskrävande och samtidigt ska bedömningar om insatser göras parallellt. Barns möjlighet att vara delaktig i frågor och beslut rörande dem behöver utvecklas.
- KST behöver utveckla servicen i samarbete inom och utanför organisationen med beaktande av den nya socialvårdslagen och med tyngdpunkt på barn- och mödrarådgivning, barnomsorg, skola och äldreomsorg.

KST är medveten om att budgetprocessen inte varit optimal. Det kommer att bli enklare framöver då det finns ett jämförelseår.

Efter att kommunernas yttranden inkommit, bilaga 8, så beslöt förbundsstyrelsen 19.10. 2021 att kommunernas andel av budgeten för år 2022 skulle vara 26,7 miljoner euro. Det är totalt en minskning av förvaltningens budgetförslag med 1 miljon euro.

För att uppnå besparingar på 1 miljon så;

- startar KST den nya boendeverksamheten vid Mariegatan först 1.1.2023.
- har arbetet med att samordna dagverksamheten påbörjats. I dag är specialomsorgens dagverksamhet uppdelat i sju olika enheter på sju olika geografiska platser.

Genom att samordna flera dagverksamheter kan KST öka kvaliteten samtidigt som KST minskar kostnaderna och arbetar mer kostnadseffektivt.

I en samordnad dagverksamhet är personalen anställda inom dagverksamheten och inte på en specifik avdelning. Detta skulle minska personalskörden i verksamheterna och därigenom minska personalkostnaderna märkbart. Klienter skulle vara inskrivna på specialomsorgens dagverksamhet vilket skulle innebära större möjligheter för dem att prova på olika områden och utveckla fler färdigheter.

Dagverksamheten skulle vara öppen mellan åtta och fem med störst koncentration av personal mitt på dagen.

Även om dagverksamheten fortsättningsvis skulle vara uppdelad i avdelningar skulle gränserna vara sömlösa. Detta skulle innebära en större trygghet för klienter som av en eller annan orsak skulle behöva byta avdelning eller gå mellan olika aktiviteter.

Målet med all dagverksamhet inom specialomsorgen är att arbeta för att öka klienters självständighet och att hitta arbetsuppgifter som bidrar till en meningsfull tillvaro och en känsla av att vara en behövd del av samhället. Vidare skall dagverksamhet kunna erbjuda rehabiliterande verksamhet och rekreation, samt social samvaro. Genom en större sammanhängande helhet underlättas ett uppnående av syftet för samtliga klienter.

KST betalar i dagsläget hyra för Jomala Gård, Askuddsvägen, Servicegatan och Hamngatan, medan KST äger Kyrkvägen, Åkersvängen och Navigationssskolegränd.

En större byggnad hyrs av fastighetsbolag som är villiga att bygga om sina lokaler enligt specialomsorgen behov.

- tas de föreslagna tjänsterna som metodhandledare och jurist bort.
- upphandlas livsmedel
- tillsätts nya tjänster först fr.o.m februari 2022
- har det hyvlats inom samtliga verksamhetsområden.

En del av KSTs verksamhetskostnader betalas till medlemskommunerna i ersättning för hyreskostnader, köp av tjänster (boendeplatser, hemservice, växeltjänster etc). Det här är nya intäkter för kommunerna.

FÖRBUNDSDirektörens förslag:

Förbundsstyrelsen beslöt att kommunernas andel av budget för år 2022 blir 26,7 miljoner euro. Det är en inbesparing på en miljon euro.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget. Christian Dreyer föreslog att tjänsten som personaladministratör dras in. Förslaget fick inget understöd.

Beslut

Förbundsstämman beslöt godkänna budget för 2022 och ekonomiplan för 2023-2024 i enlighet med bilaga.

Jomalas representant Tage Eriksson föreslog för stämman att inte godkänna tjänsten som personaladministratör. Förslaget fick inget understöd. Vägkost gavs från stämman till styrelse och förvaltning att se över det administrativa arbetet inom organisationen.

Sunds representant Petter Johansson föreslog att hanteringen av utkomststöd inte skall överföras till FPA. Kompetensen för hanteringen av utkomststödet ligger hos KST. Behov av utkomststöd har inte sällan samband med andra svårigheter, för vilka människor får hjälp och stöd av socialtjänsten. Socialtjänsten behöver ha en helhetssyn på sina klienter. Människor som behöver olika former av stöd skall inte behöva ha göra med fler socialarbetare än vad som är absolut nödvändigt. Relationen mellan socialarbetaren och klienten bör kännetecknas av långsiktighet och tillitsfull samverkan.

§ 21 Effektivitetsrevision

Fst § 208/16.11.2021

Den nya organisationen har nu varit på plats i dryga 10 månader. Under 2022 års budgetberedning har det av medlemskommunerna framkommit önskemål om besparingar, effektivisering och effektivitetsrevidering av förbundets verksamhet.

Budgeten 2021 byggde på ÅSUBs statistik men det rödmarkerade var egna uppräknings enligt de senaste årens kostnadsutveckling. Nettokostnadsökningen åren 2015-2019 låg i snitt på 1 miljon i året.

Uppgiftsklass	Alla kommuner					Genomsnittlig för. 984,75						
	2015	2016	2017	2018	2019*	2015	2016	2017	2018	2019*	2020	2021
Aktuella uppgiftsklasser totalt	21 424	22 121	22 314	23 778	25 363	21 424	22 121	22 314	23 778	25 363	26 348	27 333
Institutions- och familjevård inom barnskydd	2 413	2 007	2 752	2 953	2 867	2 413	2 007	2 752	2 953	2 867	2 978,3	3 089,6
Öppenvårdstjänster inom barnskyddet	542	1 236	1 339	1 582	1 786	542	1 236	1 339	1 582	1 786	1 855,3	1 924,7
Övr. öppenvårdstjänster för barn o fam	1 025	667	590	831	864	1 025	667	590	831	864	897,5	931,1
Institutionsvård för handikappade	440	0	-21	0	214	440	0	-21	0	214	222,3	230,6
Bo.service för handikapp. m. heldygnssoms.	7 606	8 274	8 400	9 048	9 141	7 606	8 274	8 400	9 048	9 141	9 495,9	9 850,8
Annan service för handikappade	4 161	6 118	5 848	5 941	6 748	4 161	6 118	5 848	5 941	6 748	7 010,0	7 272,0
Verksamhet i sysselsättnings syfte	1 489	352	338	346	411	1 489	352	338	346	411	427,0	442,9
Missbrukarvård	512	493	449	558	662	512	493	449	558	662	687,7	713,4
Övrig socialvård	3 236	2 974	2 619	2 519	2 670	3 236	2 974	2 619	2 519	2 670	2 773,7	2 877,3
ÅSUB											26 348	27 333

Not: Denna tabell innehåller uppgifter om totala kostnader, d.v.s inklusive interna kostnader, avskrivningar och nedskrivningar samt överföringsposter

(tusen euro) Föreslagen ram 2021

Statistik med kostnadsökning	27 333
Övergripande kostnader	224
Specialfritidshemmet övergår till SÅHD	- 200
Personer under 65 i kommunens boenden	1 489
Hemservice	1 223
Stöd för rörligheten enligt socialvårdslagen	182
Kostnader för socialvårdslagen	245

30 496

Innan alla nedskärningar inför budgeten 2021 så hade KST en nettokostnadsram om 30 496 euro och verksamhetskostnader på 31 982 000 euro. Styrelsen minskade kostnaderna med 1 630 000 euro.

Mellan åren 2019 och 2020 så var kostnadsökningen 345 000 euro. Den genomsnittliga kostnadsökningen 2015-2020 så är 857 000 euro.

Förvaltningens budgetförslag för 2022 hade ökade kostnader om 1 780 000 euro jämfört med budget 2021, dvs 180 000 euro mer än ursprungsförslaget 2021. Budgeten för år 2022 bygger inte på statistik utan på faktiska klientspecifika behov. Mycket tyder på att den ursprungliga budgeten för 2021 låg på "rätt nivå".

Förvaltningen har fått i uppdrag att minska kostnaderna med ca 1 miljon euro till styrelsemötet 16.11.2021.

KST borde inför budgeteringen 2022 inte belastas för att det varit svårt att identifiera service och samtliga personalresurser som "hört" till KST. Vilka justeringar har kommunerna gjort i sina budgetar då det under 2021 upptäckts att en del av KSTs verksamhet skötts av personal inom äldreomsorgen men som inte överförts till KST? KST har också medfört att medlemskommunerna erhållit ökade intäkter.

I grundavtalet för kommunernas socialtjänst kf (1.1.2021) så överenskom kommunerna om solidarisk finansiering av KSTs kostnader så att förbundets nettodriftskostnad fördelas enligt kommunernas invånare och skattekraft. Det här innebär att vissa kommuner fick lägre kostnader i KST medan andra fick högre kostnader, se bilaga 10.

Den kommunala förväntan på lägre kostnader behöver förankras i de behov som finns inom förbundet för att kunna leverera den i lag fastställda servicen, inte utifrån hur slutnotan passar in i den enskilda kommunens ekonomi. De utmaningar som finns inom förbundet är mer komplext än den totala budgeten. Budgeten är en effekt av grunduppdraget som fastställs i lag samt vilken service som ges och hur denna service ges.

Kommunalförbundets dilemma är att få medlemskommunerna att känna ansvar och ägarskap för verksamheten. KST serverar kommuninvånarna så det är viktigt att inte tänka "vi" och "ni".

Den kostnad som upprör kommunerna idag är till stor del ett arv från den kommunala förvaltningen av socialvården. Kommunerna har överlåtitt ett lapptäcke av service, rutiner och system. Som pricken över i har all form av förändring av socialvården inom de enskilda kommunerna befunnit sig i ett vacuum under de senaste åren "i väntan på KST", ett tillstånd av handlingsförlamning som ytterligare förvärrades under pandemin. Det här lapptäcket som kommunerna överlämnade 1.1.2021 sys inte ihop över en natt. Det krävs ett målmedvetet och idogt arbete att omstrukturera, att identifiera ett mer kvalitativt och kostnadseffektivt sätt att

ge service och ha en konstruktiv dialog med lagstiftaren utifrån den kunskap och erfarenhet som klientarbetet genererar.

Det behöver även finnas en förståelse för att det i vissa kommuner under långa tider varit billigare att prioritera manuella rutiner och status quo än modernisering av verksamheten. I en större organisation blir kostnaden för bristen på samordning, rutiner och digitala verktyg genast mer uppenbar. För att uppnå en ökad effektivitet krävs initialt resurser till planering, implementering och framtagande av nya rutiner. KST har även en intern skuld från Ålands omsorgsförbund i bristen på utveckling av digitala verksamhetssystem och kontinuitet i personalen.

Förväntningarna på KST är höga. Bland annat inom boendestödet har antalet klienter ökat och behovet av utveckling har varit kännbar. Nya socialvårdslagen ställer högre krav på det förebyggande arbetet och det multiprofessionella samarbetet. Dessutom har ca 20 personer inom specialomsorgen beviljats gruppboende men har ännu inte erhållit det. Det startar upp ett nytt boende år 2023, vilket innebär en volymökning om 8 platser. Detta kommer att påverka budgeten för 2023.

Att det offentliga Åland har för höga administrationskostnader är inte enbart en KST problematik. Det behövs omstruktureringar för att minska på dessa kostnader och det behöver göras i samarbete med övriga offentliga Åland.

Det går att dra paralleller till sote-reformen då det gäller kostnadsökningar och tidpunkten för effektivitetsrevision. I lagstiftningen om social- och hälsovårdsreformen ("sote-reformen") RP 241/2020 s.190 anges att "det är osannolikt att det uppkommer några besparingar på 2020-talet, eftersom förslaget enligt propositionen innefattar betydande ändringskostnader. De incitament för att dämpa kostnadsökningen som finansieringsmodellen innehåller kommer därför att verka fullt ut först från 2030.

Välfärdsområdena kommer att få två år på sig att omorganisera verksamheten. Enligt § 62 i lagen om genomförande av reformen (FFS 616/2021) ska de första utvärderingarna inledas först när boksluten för de två första åren finns tillgängliga.

Klienterna överfördes till KST 1.1.2021 eftersom lagstiftningen inte medgav att KST fick informationen innan. Trots sen överföring av klienter, avsaknad av rutiner, erfarenhet och system har det gått över förväntan att starta upp den nya organisationen och säkerställa att klienterna fått sin fortlöpande service och stödbetalningar tryggade.

KST styrka är dess kompetenta och kunniga personal. Personalen som tidigare fördelats och splittrats över hela Åland, kan nu samverka, utvecklas och också förbättra den åländska socialvården under ett och samma tak. KST måste satsa på och värna om den här kompetensen, istället för att skapa en känsla av otillräcklighet.

KST har redan påbörjat effektiviseringsarbetet bland annat genom att;

- centralisera boendeverksamhet samt försök att hitta en större lokal för dagverksamhet för att uppnå större kostnadseffektivitet
- förnya ekonomisystemet, vilket kommer att underlätta många rutiner
- införa Abilita socialvård, vilket underlättar och effektiviserar klientarbetet. Arbetet skulle ytterligare effektiviseras genom möjligheten till elektronisk arkivering
- skapa en mottagningsgrupp bestående av ledande socialarbetare från alla verksamhetsområden för att i inledningsskedet bedöma servicebehovet för klienten från ett helhetsperspektiv
- hantera färdtjänsten elektroniskt för att uppnå kostnadseffektivitet
- ta i bruk Abilita tidbokning samt utveckling i användning av Abilita socialvård
- ta initiativ till att samordna serviceboende för klienter yngre än 65 år, som inom den kommunala socialvården konsekvent givits plats inom den kommunala äldreomsorgen
- upphandla hemservicen inom Mariehamns stad, i och med att stadens prissättning var mer än dubbelt så dyr som andra kommuner och cirka 30 procent högre än priset på den privata marknaden
- gå igenom processer
- ta fram ett intranät vilket gör att personalen enklare hittar information
- samordna familjevård, stödpersoner/-familjer för att underlätta rekrytering och utbildning etc.
- Tallbackens personal även arbetar med klienter i hemmet
- KST i enlighet med socialvårdslagen satsar på tidiga insatser som på sikt ska spara både pengar och mänskligt lidande

Utredningen visar att KST inte har högre kostnader än kommunerna historiskt skulle ha haft. En effektivitetsrevision skulle syfta till att ge ett helhetsgrepp om vilken kostnadsnivå som är rimlig utifrån de lag- och kvalitetskrav som finns för den service som produceras.

En effektivitetsrevision skulle ge ett konkret underlag för vidare diskussioner om inbesparingar kontra nödvändiga resurser och investeringar för framtiden.

Eftersom det redan nu pågår ett aktivt arbete med identifiera obalanser mellan gällande servicenivåer och beviljad service, finns det skäl att följa rikets process och genomföra en effektivitetsrevision först då det finns två bokslut.

FÖRBUNDSDIREKTÖRENS FÖRSLAG

Förbundsstyrelsen beslutar att ta upp ärendet på nytt när boksluten för de två första åren finns tillgängliga.

BESLUT:

Förbundsstyrelsen beslöt godkänna förslaget. Förbundsstyrelsen beslöt att skicka ärendet med bilaga till kommunerna och till förbundsstämman för kännedom.

Christian Dreyer föreslog att beställa effektivitetsrevision under våren 2022. Förslaget fick inget understöd.

Beslut

Förbundsstämman beslöt anteckna ärendet till kännedom.

Sunds representant Petter Johansson föreslog att effektivitetsrevision genomförs under 2022 och att en extern revisionsbyrå gör revisionen.

Hammarland och Jomala understödde förslaget. I övrigt fick förslaget inget understöd.

Mariehamn, Sottunga och Lumparland konstaterade att det inte finns budgetmedel upptaget för en revision, vilket borde upptagits om man avsett att göra en effektivitetsrevision under 2022.